

Начало > ... > Вашите Права > Жертви На Престъпления > Права На Жертвите – По Държави > 1 - Моите права като жертва на престъпление

1 - Моите права като жертва на престъпление

Каква информация ще получа от властите (напр. полицейските служби, прокуратурата) след извършването на престъплението, но преди дори да съм съобщил(а) за него?

В помощ на жертвите на престъпления и с цел осигуряване на насоки относно въпросите, които ги засягат, Федералното министерство на правосъдието и защитата на потребителите (BMJV) е публикувало информационна брошура за пострадали от престъпления и наръчник на пострадалите и е разработило платформата <http://www.hilfe-info.de/>.

Информационната брошура за пострадали от престъпления е достъпна на повече от 25 езика на уебстраницата на BMJV и чрез платформата [hilfe-info.de](http://www.hilfe-info.de/). В нея е предоставена сбита информация как може да се намери организация за подкрепа на жертви, да се съобщи за престъпление, да се получи информация относно наказателното производство, да се представят доказателства, както и информация относно разноските, процесуалното представителство и обезщетенията за вреди.

Наръчникът на пострадалите (*Opferfibel*) съдържа по-подробно описание на правата на пострадалите лица в наказателното производство, включително образци на писма и адреси за контакт.

Допълнителна информация за възможността за психологическа подкрепа е представена в специална брошура, достъпна чрез интернет на немски и английски език.

За да осигури достъп чрез интернет до важната информация, BMJV е разработило национална платформа за защита на пострадалите. Информация относно помощта и психологическите консултации, обезщетенията за вреди и провеждането на наказателно производство може да бъде намерена на <http://www.hilfe-info.de/>. Създаден е и географски указател на центровете за консултиране, от който жертвите могат да се ориентират къде да потърсят и бързо да намерят помощ в своя географски район по телефона, чрез интернет или лично.

В платформата [Hilfe-Info.de](http://www.hilfe-info.de/) е предоставена специфична информация например за жертвите на насилие, извършено в личното им обкръжение, за жертвите на сексуално насилие, на киберпрестъпност или на терористични актове. Там са посочени и лица за контакт, като комисаря на федералното правителство за пострадалите и преживелите терористични нападения Едгар Франке.

Наличният интерфейс за търсене на помощ позволява на потребителите да намират подходящите услуги за подкрепа директно и бързо. Различните форми на помощ се разясняват във видео- и аудиоинтервюта и пояснителни видеоматериали.

Не живея в държавата от ЕС, в която е извършено престъплението (отнася се както за граждани на ЕС, така и за граждани на трети държави). Как са защитени моите права?

В Германия можете да съобщите за престъплението във всеки полицейски участък или директно на прокурор. След това прокурорът ще разгледа дали е възможно да се образува наказателно преследване в Германия. Ако не е така или ако по други причини не е възможно да се образува наказателно преследване в Германия, прокурорът насочва преписката към компетентния правоприлагащ орган на другата

държава — членка на ЕС, в която е извършено престъплението.

Ако съобща за престъпление, каква информация ще получа?

Ще получите писмено потвърждение на подадения от Вас сигнал, съдържащо кратко резюме на посоченото от Вас за това кога, къде и какво престъпление е извършено.

Ако сте поискали това в сигнала си, ще бъдете уведомени дали разследването е приключило, както и за мястото и времето на провеждане на съдебния процес, повдигнатите обвинения срещу обвиняемия и изхода от съдебното производство.

Също така в качеството си на пострадали от престъплението при поискване ще бъдете уведомени дали на осъденото лице е забранено да осъществява контакт с Вас или да се доближава до Вас.

Можете също да бъдете уведомявани дали обвиняемото или осъденото лице (лица) е арестувано или задържано, дали е освободено, дали режимът на изтърпяването от него наказание лишаване от свобода е облекчен, както и при първо получаване на отпуск от затвора, ако докажете законен интерес или вече сте направили съответното изявление в производството за конституирането Ви като частен обвинител или граждански ищец. Ще бъдете уведомявани за всяко следващо облекчаване на режима на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода и за всеки отпуск от затвора, ако имате законен интерес и не е налице по-висш интерес на осъденото лице.

Също така ще бъдете уведомени и ако осъденото лице е избягало от мястото за лишаване от свобода. В този случай ще бъдете уведомени и за мерките, предприети с оглед на Вашата защита.

Имам ли право на безплатен устен или писмен превод (когато се свържа с полицията или с други органи или по време на разследването и съдебния процес)?

Когато съобщите за престъпление, ще получите безвъзмездно помощта, която Ви е необходима, за да изготвите сигнала си на език, който разбирате. При поискване ще получите писмено потвърждение на сигнала на Вашия език.

Ако е необходимо, ще Ви бъде осигурен преводач безплатно, когато давате показания по време на разследването и съдебния процес, а също и ако участвате в съдебното производство в качеството на частен обвинител или граждански ищец.

По какъв начин компетентният орган ще гарантира възможността ми да разбирам и да бъда разбиран(а) (ако съм дете; ако имам увреждане)?

Изслушванията на деца се провеждат от опитни, специално обучени специалисти. Производствата по престъпления, извършени от пълнолетни срещу деца или младежи (дела за закрила на детето), се провеждат от магистрати и прокурори от системата на детското правосъдие, които са квалифицирани и притежават опит в образованието и възпитанието на младежи.

Лице с увреждане на слуха или говора може да избере комуникацията да се провежда устно, писмено или чрез назначен от съда помощник (напр. жестомимичен преводач). Съдът трябва да осигури подходящи технически средства за устна и писмена комуникация.

Лице със зрително увреждане може да подава писмени изявления и други документи в съда под форма, която може да чете, и по-специално на брайлово писмо. При поискване от пострадалото лице неговите процесуални и други документи, свързани със съдебното производство, в общия случай трябва да бъдат предоставени на негово разположение, а също така пострадалото лице трябва да има достъп до преписката без допълнителни разходи за своя сметка.

Услуги за оказване на подкрепа на жертвите на престъпления

Кой оказва подкрепа на жертвите на престъпления?

При наказателно производство в качеството си на пострадало от престъпление лице можете да получите правна помощ от адвокат, например за даването на показанията Ви или за конституирането Ви като частен обвинител или граждански ищец, в който случай получавате правната помощ още преди да заявите желанието си да се ползвате от правото да бъдете конституирани като такъв. Можете да бъдете представлявани от адвокат, специализиран в правната помощ за пострадали лица, или по време на разпитите да бъдете придружавани от лице, на което имате доверие, освен ако това би застрашило целите на разследването.

Наред с правната помощ е възможно да получите и психологическа помощ преди, по време на и след съдебния процес, като съдът разпорежда такава помощ безплатно за деца — жертви на престъпления против половата неприкосновеност и престъпления с упражняване на насилие, както и за особено уязвими пълнолетни жертви на тежки престъпления с упражняване на насилие и тежки престъпления против половата неприкосновеност. За повече информация вж. [информационната брошура за психологическа помощ](#).

Във Федерална република Германия отговорността за предоставяне на цялостна подкрепа на пострадалите от престъпления е на федералните провинции (*Länder*). В много провинции вече има назначени представители на пострадалите или са създадени системи „на едно гише“ за жертвите на насилие. Те са автономни в своите правомощия за действие в зависимост от отредената им компетентност. Повече информация относно комисарите за работа с жертви на престъпления, услугите за подкрепа или консултиране на пострадали, както и предлаганите форми на помощ може да бъде намерена на <http://www.hilfe-info.de/> и в информационната брошура „Правото ми на подкрепа и помощ“.

Полицията ще ме насочи ли автоматично към услуги за оказване на подкрепа на жертвите?

Полицейските служби ще Ви уведомят дали имате право да ползвате услуги за подкрепа — от консултации до настаняване в кризисен център и терапия.

Можете свободно да приемете или откажете тези услуги. Насочването не е автоматично.

По какъв начин се защитава неприкосновеността на личния ми живот?

Вашите лични данни и информация за Вас ще бъдат предоставени само на организациите за подпомагане на жертви, чиито услуги сте пожелали, с изричното Ви съгласие.

Трябва ли да съобща за извършването на престъпление, преди да получа възможност за достъп до подпомагане на жертви?

Не, службите за подпомагане на жертви оказват помощ, независимо дали сте подали сигнал за престъпление.

Лична защита, ако съм в опасност

Какви са възможните видове защита? Кой може да ми осигури защита?

Ако сте изложени на рискове в резултат на своите показания в наказателно производство, има различни начини да бъдете защитени:

За тези случаи в Наказателнопроцесуалния кодекс се допуска пълно или частично засекретяване на личните данни.

По правило трябва да представите пълни данни за своята самоличност и адрес, когато давате показания.

Ако са налице ясни и доказуеми основания да се смята, че разкриването на местоживеенето Ви може да застраши Вашите законни права или тези на други лица, например ако имате основателни опасения от

следене или са налице основателни причини да се смята, че Вие или други лица бихте могли да бъдете засегнати неблагоприятно, като се попречи например или се повлияе на истинните Ви показания, не е необходимо да посочвате местоживеенето си. В този случай можете да посочите друг адрес за контакт, на който публичните органи да Ви изпращат кореспонденция (като призовки за явяване в съда), например адреса на адвокат или на организация за подпомагане на жертви. Ако е налице риск за живота, здравето или свободата Ви, може дори да Ви се разреши да не разкривате самоличността си. Прокурорът ще съхранява документите относно действителния Ви домашен адрес или самоличността Ви отделно от преписките до отминаване на риска.

Друга възможност е полицейската защита на свидетели:

- ако давате показания в качеството на свидетел в производството и
- Вашите показания са от съществено значение;
- Вашата физическа неприкосновеност, живот, здраве, свобода или важни материални ценности са изложени на риск;
- приемете мерките за защита на жертви; и
- мерките са приспособени за Вашето положение,

то тогава Вие и Вашите роднини и непосредствено семейство можете при необходимост да бъдете включени в програма за защита на жертви на престъпления. В програмата изрично е предвидена възможността за временна смяна на самоличността Ви.

Ако сте жертва на домашно насилие, можете да поискате от съда да Ви присъди изключително ползване на общото семейно жилище в бъдеще и да забрани на извършителя да се доближава до Вас и да осъществява контакт с Вас. Като първа мярка преди разпореждането на съда полицейските органи могат да изведат извършителя от семейното жилище или да го арестуват. Ако дете е жертва на домашно насилие, родителят следва да се свърже не само с полицейските служби, но и със Службата за закрила на детето (*Jugendamt*) като първо звено за контакт с оглед получаване на помощ и предприемане на мерки за закрила на детето.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен(а) на риск от нанасяне на още вреди от страна на извършителя на престъплението?

Мерките за защита се изпълняват, докато е налице риск. Ако възникнат сведения за нов или допълнителен риск, полицейските органи ще предприемат необходимите охранителни мерки.

Някой ще извърши ли преценка на моя случай, за да провери дали съм изложен(а) на риск от нанасяне на още вреди от страна на извършителя на престъплението?

В хода на цялото наказателно производство полицейските органи, прокуратурата и съдът трябва винаги да се съобразяват със специфичната уязвимост на свидетелите, които същевременно са и пострадали лица.

Каква защита се предлага за жертвите в особено уязвимо положение?

По-специално се предприемат следните мерки за защита на жертвите в уязвимо положение:

- Ако е налице непосредствен риск от увреждане на висшите интереси на свидетеля по време на разследването и на съдебния процес, свидетелите се разпитват чрез видео- и аудио връзка, за да се избегне събирането им в едно помещение с обвиняемия.
- Съдебното заседание може да е закрито за обществеността, ако се обсъждат обстоятелства, засягащи личния живот на пострадалото лице.
- Въпроси, накърняващи репутацията или засягащи личния живот, се допускат единствено ако са от съществено значение.

Аз съм непълнолетен. Имам ли специални права?

Ако нямате навършени 18 години, законът изисква изслушването Ви да се проведе от съдия и евентуално да се направи видео- или аудиозапис. Ако сте жертва на престъпление против половата неприкосновеност

или престъпление с упражняване на насилие, записът може да се представи и използва за доказателство по време на съдебния процес, с което да Ви се спестят явяването и разпитването отново в съдебната зала.

При такива случаи прокурорът е длъжен да ускори разследването.

Като непълнолетен свидетел не подлежите на разпитване от всички страни в производството по време на основното съдебно заседание. Изслушването Ви ще се проведе само от председателя на съдебния състав. Ако прокурорът или защитникът на обвиняемия имат въпроси към Вас, обикновено трябва да ги зададат чрез съда.

Член на семейството е починал в резултат на престъпление. Какви права имам?

Близките роднини на починало вследствие на престъпление лице могат да заведат граждански иск в наказателното производство, като в този случай те се ползват с право на правна помощ.

Те имат право и на помощ под формата на психологическа подкрепа.

Ако роднина е починал в резултат на престъпление с упражняване на насилие, може да бъде получено обезщетение за вреди съгласно Закона за обезщетяване на пострадалите от престъпления (вж. също темата „Обезщетения за вреди — обезщетяване на пострадалите лица за вреди“).

Член на семейството е жертва на престъпление. Какви права имам?

Роднините могат да се възползват от възможността да се свържат със специализирани консултативни органи, от които да получат информация и съвет.

Родителите могат също така да искат съвет безплатно и анонимно на горещата телефонна линия за родители: 0800 1110550.

Ако Ваш роднина трябва да даде показания като свидетел и самият Ви не сте свидетел по производството, можете да го придружите и да му помагате по време на разпита.

Мога ли да получа достъп до услугите по медиация? При какви условия? Ще бъде ли в безопасност по време на медиацията?

В Германия при взаимно съгласие между пострадалото лице и извършителя може да се започне процедура по медиация, наричана „възстановително правосъдие“ (*Täter-Opfer-Ausgleich*). На всеки етап от производството прокурорът и съдът следва да разглеждат възможностите за постигане на споразумение между обвиняемото лице и жертвата на престъплението и — когато е уместно — да работят за постигането на такова споразумение. Извършителите или пострадалите лица могат обаче и сами да потърсят услуги за възстановително правосъдие. Процедурата за възстановително правосъдие се провежда извън наказателното производство, в много случаи — с участието на специално обучени медиатори. По правило те първоначално провеждат разговори със страните поотделно, за да установят желанието им да съдействат и очакванията им относно обезщетението за нанесените вреди. По принцип предварително условие за прилагането на възстановително правосъдие е желанието на двете страни да съдействат. В този процес обвиняемият трябва също да поеме определена степен на отговорност за извършеното деяние. В рамките на възстановителното правосъдие често се постига споразумение за парични обезщетения или други форми на компенсация.

Освен това при някои престъпления предварително условие за завеждане на частен иск е преди това да е проведена процедура по медиация пред провинциален арбитражен орган. Такива престъпления са нарушаване на границата на владение, клевета, нарушаване на тайната на кореспонденцията и телесна повреда.

Къде мога да намеря закона, в който са посочени моите права?

Следният (неизчерпателен) списък включва основните законодателни актове, съдържащи разпоредби в областта на наказателното, гражданското и процесуалното право. Връзките препращат към съответните правни текстове:

- Наказателнопроцесуален кодекс (*Strafprozessordnung — StPO*) — на [немски](#) и [английски език](#)
- Закон за съдебната власт (*Gerichtsverfassungsgesetz — GVG*) — на [немски език](#)
- Наказателен кодекс (*Strafgesetzbuch — StGB*) — на [немски](#) и [английски език](#)
- Закон за хармонизиране на защитата на жертви на престъпления (*Zeugenschutzharmonisierungsgesetz — ZSHG*) — на [немски език](#)
- Закон за защита от насилие (*Gewaltschutzgesetz*) — на [немски език](#)
- Граждански кодекс (*Bürgerliches Gesetzbuch*) — на [немски](#) и [английски език](#)
- Закон за пребиваването (*Aufenthaltsgesetz*) — на [немски език](#)
- Закон за детското правосъдие (*Jugendgerichtsgesetz*) — на [немски](#) и [английски език](#)
- Закон за присъждането на обезщетения и компенсации (*Justizvergütungs- und -Entschädigungsgesetz*) — на [немски език](#)
- Граждански процесуален кодекс (*Zivilprozessordnung*) — на [немски език](#)
- Закон за обезщетяване на пострадалите от престъпления (*Opferentschädigungsgesetz*) — на [немски](#) и [английски език](#)

Последна актуализация: 20/01/2026

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.